

OBSERVATIUNI STATISTICE

despre cultivatiunea pământului Europei.

II. (Continuare din N. 42.)

IV. Дитре педечиле политиче принципалї се вятърь:

a) Концентръчїзнеа престо тьсарь а пропрїетвділор дн тьма зпор нѣдїні пропрїетарї, кзм есте азтн дн Spania, Anglia, Rusia, о старе на ачеста пѣва рїна дѣра дитрѣгь, кзм аз рїнат Італія не тїмнзл Романилор дѣтв зїса азї Плініс XVIII, 7. Latifundia Italiam perdiderunt.

b) Дитвѣрїдїреа престо тьсарь а озвїзалор сѣз пропрїетвділор, кзм есте дн Elveția mї дн маї тьсте вьрдї але Франсіеї пї Італїеї.

c) Дрентвз дїжтелор сїт прѣ-сѣ, мї дитгїнѣз прѣ-департе, преквм о н. е. дн Irlanda, znde ѣ омазїзне ла десе тьшлте мї аспїндѣрї пь а. Ферїче де цьрїле дн каре с'а стерс ачест дрент пѣдрент.

d) Дрентвз де а паште вїтеле не пїмжнтз азгїа дн знелѣ тїмнзрї але англїї, кзм есте дн Ispania, Bulgaria, Ardelia etc. In цєрїле znde се азїрь мї се сѣтннъ дн tot азл, дитрег терїторїя комжїнїтвдії, аколо дїенаре мї паште вїтеле пьма дн локлї сѣз, старь кжте трї-мншї ждтв 30, 40 де вачї etc. мнпъ се сатсрь дн ржтзл пропрїї, апої ле тїмнъ а кжсв. Дїнереа вїтелор дн пїнатъ нз се пѣте анлека дн тѣте локврїле.

e) Авзсїл дрентвзлї де вжнат перегалат де лецї.

f) Прївїлєціеле прѣ-мвлте, каре се даз арділор дела четгїцї на днпаштереа азткжлгѣреї, пеквжн есте оупрїеа сѣз лїмїтвчїзнеа еспвртрїї гржнелор пентрѣа тїмнѣанторїї сьшї нѣгъ фаче провїжне есїтїв де гржне.

g) О сїстемъ дѣенїтїосѣ де контрївчїзне, каре дитгрѣвїлїз азпїї престо тьсарь, мї сїе

контрївчїзнеа дн тьсарь дн каре мї дтвзпн-тїцеште колонїя пїтжнтгїрїле.

h) Локтвчнїле ередїтарїе.

V. Дитре педечиле локалі, озндате не черквстанде партїкларї, се вятърь:

a) Ліпса тїмнлорѣ локвртѣрїе, дн спечїе in Rusia, Ispania, Bulgaria etc.

b) Нетречереа продвжтелор агрїколе пентрѣ ліпса консвжторїлорѣ дн партеа локвдлї, п. е. in Bulgaria, Rusia; сѣз пентрѣ ліпса комбѣделор тїжлѣче де транспорт (дрїмзрї вжне ш. а.) ка in Bulgaria, Ispania etc.

c) Нетречереа дїделнгатъ а пропрїетарїлор департе дела тошїеле зор, маї азес дн цєрї стрїне, кж сквдереа економїсї, преквм се пѣте зїче де тьлзї ѣбрте азвцї ірланзі, рїнїї, зїгзрї. Се пїделєце кж спендїнджшї зїнї ка ачєпгїїа дн цьрї стрїне тарїле азвцїї, нѣ ле ретжне кж че сьшї локре тошїеле чєле дитїнсе маї азес in цєрїле znde нз есте їовьцїе. Ферїче де цєрїле znde с'а пїтерсѣ ачестѣ тїжлѣкѣ дїлеснїторїї де прѣдїторїї!

Мїжлѣче де а дївїпгїа агрїкжлгѣра дн Европ.

Мжте педєдї се оїтнѣз прогреселор агрїкжлгѣрїї in тѣте вьрдїле Европїї, преквм вьззрїтн; кж тѣте ачестѣ пїчѣдатъ нз с'а нѣз атжтї остє-нѣлъ пентрѣ дєлгѣрїяреа ачелорантїї ка клар in сєвалж прєсенте. Гжбернїеле чєлє лїмїтаре мї посєсорїї прїваци с'аз ствдїлїтѣ мї се ствдїлїтѣ не пїткрєтє а мїлора пїтжнтгїз, мї а фаче ка артеа сє мїт пѣтзрїї дитр'ажторїї. Азї маї тѣте кол-цєрїле Европїї не арагъ локзрї ѣеквндате де кжрїндѣ, каре маї пїнтє ера неште дєсєртє, не арагъ вьлзїї сєкатє, о сгїптїоратє дитре марїні, нєлї нѣдє комжїї мї фератє, капалї ної каре мїтв-вєсї пвєгьчїнєї, мї ірїгьчїнєї локврїлорѣ, пѣдѣрї

de pricosă tîiate, plantăcuții tînerе intînce
ш. а. ш. а.

Афарь де ачесте опере, каре прівеск deadрептъла пѣтжит, съ фечерь ші алте тѣлге спре дилеспіреа агрікултурей, аша:

а) Се тѣвпѣтъді сортеа колоніор in тѣлге дері, тѣтвндзі де грелеле престѣчуі, каре ле фъчаѣ маі пайте дн вані, вѣкате, зиле де лѣкръ, ла каре ераѣ вѣквладі дн сежле.

б) Се фече зн чепсіментѣ регларіѣ ал оперелор ка съ се потѣ репѣрді дареа in рѣчзне кѣ венітѣрле,

в) Съ теіорѣ сістема іпотекарѣ сзнд валореа проріетѣді де пѣтжитѣ, ші дитокмндѣо аша ка проріетѣділе съ потѣ трече маі зшор дела знѣла ла алтѣл.

д) Дн знеле Стате, прекѣт де кѣрнд in Фрѣнчіа, гѣверніѣ дусші рѣдікѣ ванче де кредетѣ фзндваріѣ, ал кѣрорѣ скопѣ есте, ка съ ажте не лѣкрѣторіі де пѣтжитѣ кѣ капете де вані не лѣнгѣ интересе moderate. Мінзпат ашезѣтжитѣ! маі фолосіторіѣ декѣт знѣла ка ачеста нѣ поте съ фіѣ пентрѣ агрікултурѣ, Оменіі, ші сателе аѣ де знде лѣа днпрѣтѣтѣ не лѣнгѣ зсѣрѣ moderate ка съші потѣ кѣштіга знелтеле челе де лѣпсѣ ла агрікултурѣ, ші кіар съші потѣ рѣдіка ші сколе де агрікултурѣ ш. а.

е) Се кѣлтиварѣ кѣ сѣчесѣ феріче, ші кѣ фолосѣ маі таре оре кѣте спечіе де грѣне ші де планте дн алте дері.

ф) Се теіорарѣ соізірле вітелорѣ domestіче (воіор, кайлор, оілор).

г) Се днвентарѣ ші се теіорарѣ тѣлге знелте зрвалі (makіne de тріерат, аратре etc.).

h) Се фечерь дн агрікултурѣ тѣлге аплекѣрі фолосіторіе дн штііндеде патѣралі, фісіче ш. а.

і) Се фзндарѣ соціетѣді агронотіче кѣ скоп де а пропзне мѣжлоче, кѣт съ се потѣ депѣрта педечіле агрікултурей; соціетѣділе ачесте факѣ сперемпте кѣ інвенчізіліе челе нѣоз, ачесте ле лѣцеск днтре лѣкрѣторіі де пѣтжитѣ, ші-і індѣмпѣ ка съ днтродѣк in агрікултурѣ скітѣвріле черѣте де днпредіѣррі.

к) Дн тѣлге дері се рѣдікарѣ сколе де агрікултурѣ; знеле гѣверніе фечерь овлегѣторіѣ стѣдіѣл економіеі де кѣтп пентрѣ зні дерегѣторі дела дерѣ.

l) Се ставерірѣ преміі де асе да агрікулторілор маі дестінді, о пентрѣ продѣпте маі знне, о пентрѣ пѣтжитѣррі, локѣрі стерне адѣсе ла кѣлтурѣ.

м) Дн Англіа, Баваріа, Елведіа се днтродѣсерѣ сѣрѣвѣторі агронотіче. Спре а да окѣжне дѣранілор ка съ потѣ кѣпшіте че е маі зннѣ, ші съ се потѣ ініма зні не алдіі ал зрта. Ачѣстѣ дестіпѣчзне о авеѣт ші сѣрѣвѣторіле стрѣвзілорѣ пострі: *Pomoualia* in опореа Помонеі, зееі грѣдінілор ші а фрѣнтѣрілор. *Florealia* (ut omnia bene desloerent) in опореа Флореі зееі флорілор, каре асѣзі о сѣрѣвѣт in дѣмінека флорілорѣ! *Terminalia* in опореа лзі *Terminus* зевлзі мардінілор ші ал теззінелор. *Palilia* in опореа еі *Pales* зееі пѣсчзінілорѣ ші а пѣсторілор, каре се сѣрѣвѣ in 21. пріерѣ, in каре кѣдеа тотдеодатѣ ші зіѣа Romeі (dies natalis urbis Romae). Асѣзі се зіче Пѣліѣ. Сѣрѣвѣторіле агронотіче сѣр пѣтѣ пѣтмі Флоріі, Пѣліі, Рѣсалиі etc. ма нѣ іптрѣ опореа знеі зейтѣді мінчіпосе, чі прекѣт сѣа зісѣ спре стіма ші днпайнтареа індѣстріеі ші а лѣкрѣлзі тѣжнілорѣ оменешті.

н) Дн деріле лѣтміате гѣверніѣ ші соціетділе агронотіче, ші прівадіі днгріфірѣ пентрѣ пѣвлікареа тѣлторѣ фолі періодіче, де знде съ потѣ скоте лѣтміпѣ дѣраніі дн лѣкрѣрле челе че се днпѣ де агрікултурѣ. Се інделеде кѣ фоліле пресѣзннѣ, кѣткѣ дѣраніі аѣ днвѣдатѣ тѣкар а леѣдере in сколеле сѣтешті, кѣ тоте кѣ леѣдереа сінгѣрѣ нѣ ажнѣче ка съ потѣ днделеде фоліле періодіче, каре пропѣн де тѣлтеоріі піште мѣжлоче не нѣделесе дакѣ ленторіѣл пѣре тѣкар кѣпшітінде дѣпералі деспре фіреа пѣтжитѣлзі, оперѣчзніле кіміче ш. а.

III.

Добѣ сістеме домпеск in прівінда продѣптелорѣ агріколе, сістема протепторіѣ, ші сістема скітѣвлзі ліверѣ; чеа дінтжіѣ пѣне ванѣ маі таре о маі тікѣ не вѣкателе стрѣпне, ка прін ачѣста съ апере (съ протѣгѣ) агрікултура пѣчзналѣ інкѣтра челеі стрѣпне, фііндкѣ алміптереа демѣлтеоріі пѣр пѣтѣа дінеа конкѣрпндѣ кѣ агрікултура алторѣ дері маі родіторіе. Автеоріі ші стателе in каре есте чеа маі таре авзндандѣ де вѣкате, днкѣ пѣнѣ дадіі де ачесте не вѣкателе стрѣпне, аша факѣ днвеле Сіціліі. — Чеалалѣ сістемѣ нѣ пѣне печі зн дадіѣ не вѣкате, ласѣ дн воіа фіѣкѣзі а адѣче вѣкате дінтр'алте дѣррі фѣрѣ де нічі о даре. Сістема аста аѣ іптродѣско Англіі акѣт де кѣрндѣ in кѣттра сістемеі че домпеск атѣта тѣтпѣ in Англіа маі пайте; кѣ ачѣстѣ лівертате Англіі вреѣ а ефтіні вѣкателе, ші а скѣдере прѣцѣл лѣкрѣлзі, прін зртаре ші ал продѣпте-

лорѣ industrială, къ, фиреште, фабриканції ши мештерії де тотъ пласа къпътандъ вкателье ефине, пот динеа лъкрѣторі маї мълдї, пот да фабрикате ши продайте маї мълте ши маї ефине де кжт вжнд ле кастъ а кжтнѣра вкателье скжтне; ачестъ ливертате ле-аѣ стрикатѣ мълтѣ proprietarilorѣ челор марї дин Англіа, карії аѣ вкателье мълте де вжндѣтѣ, ма фїнд Англіа о дѣрѣ industrială per excellentiam, пѣ агриколь, маї мълт с'а зїтар ла фолосѣа пѣвликъ декжт ла дазна вѣпор привадї, ши аша аѣ дат привилегїѣ industrialiei асѣпра агрикултурѣ, ка кз атжт маї таре съ потъ domni кз industrială ca in тоте пѣрдіе лѣтеї.

Ѣнеле продайте дин рѣтнѣа вегетавѣрѣ.

Атарї свнт; гржѣа, секара, оржѣа, овѣзѣа, меїзѣа, зрезѣа, къкържѣа (мѣлаїѣ, поржтѣ; meliga in Italia), хрїшка (fraina in Italia), ши алте гржне де маї мїкъ сокотѣлѣ.

Пѣрдіе Европѣї челе meridională prodjck de чїнчї орї маї мълт декжт челе septentrională in спаде екарї. Дїнтре тоте челе маї сѣраче де гржне свнт Сведїа ши Норведїа. Свекѣа ши Норвегѣа де рѣгѣлъ се пѣтреск кз пжне де оржѣ ши де овѣсѣ, in ані де карестїѣ джкѣ ши кз пжне де скѣрѣѣ де врадѣ. Чѣї маї сѣрачї мжтнѣнї норведї а знеорї ажжнї де тжпкѣ мѣскїѣ оландїк ши алте мѣскїѣрї. Ма ачесте касѣрї нѣ се пот джтжтнїла адесѣ дн зїлеле пѣстрѣ, кжнд аѣ джнїнтат мълт агрикултурѣа ши дн ачесте пѣрджї, ши кълїме де ферѣ даѣ мїжлѣче де а пѣтеа дѣче вкателье ши ла локжрїме челе маї депѣртате.

Ардѣлѣа джкѣ сїмге лїнса вкательор demjлтеорї, азнеорї ши фѣметѣ кз тоте къ заче днтре дѣрї фѣрте фекжнде, ма пѣлѣ акжт нѣ се пѣтеа апѣра де фѣметѣ, къ нїчї п'авеа држтѣрї вжне, нїчї ванї ка съ джнїорте вкателье де ажжне дн тїмнїѣ де карестїѣ, нїчї п'авеа че съ деѣ скїмѣѣ пѣнтрѣ вкателье, пѣнтрѣкѣ дѣрїме вѣчїне аѣ ши сарѣ ши лѣтне ши алте де лїнсъ пѣнтрѣ траїзѣа вїѣджї; апої сарѣа — датъ Ардѣлѣаї дела патѣрѣ ка свїlement ал череалїор — а фосг рѣгалъ дин тїмнї петеморадї, ши рѣдїї темнїрїлор трѣкжте нѣ с'аѣ крѣжт дндеторадї кѣтрѣ асть патрїѣ а ржтне о парте дин естѣ тесѣрѣ патриотїк пѣнтрѣ знѣ фжндѣ карѣ сѣ-ї апѣре не локжїторї дн контра фѣметѣї; пѣнтрѣ Ардѣл in темнїї рѣносадї нѣ с'а фѣжт нї-мїк, нѣма ржїнеле рѣсвѣделорѣ, лїнса држтѣрїлор, ши а кжпїталелор, десѣнтѣа ашѣзжмїлтелор де едѣкжчжне ши фїлантропїче, пѣштїнда пѣвликъ, egoїстѣа привадїлорѣ, invidia пѣчжнїлор маї свнп

къ ши Ардѣлѣа джкѣ а авѣт рѣвѣрнїе in тжтпѣрїле трѣкжте; кжпїталїштїї ши чѣї че авеаѣ вкателье аджнате ши аїчї, фиреште ка дн тотъ лѣтеа, дорїаѣ ши аїѣа ашгѣнтаѣ съ вїлѣ кжте зп periodѣ de карестїѣ ка сѣ-нї пѣтѣ vїnde вкателье кз пѣдѣрї вжне, ши елока ванї кз зѣрї марї; аша о фѣметѣ ка чеа дела 1814 — 1817 пе о парте де попор о стжпѣеа, пе чѣалалѣт о фѣчеа трївѣтарїѣ вѣзрарїлор перпетѣ. Мїжлѣчеле де а фаче пѣрвїжнї, пѣнтрѣ ані рѣї, ардѣленїлор ераѣ парте пѣкжпоскжте, парте пѣнрапѣкателье кжт с'ар фї кжзжтѣ. Нѣма Сателе — ачесте асодїацїонї primitive — п'аѣ адопѣрат джкѣ пѣлѣ акжт а тотпѣтнїтеле мїжлѣк ал асодїацїонїлор, къ карѣ съ джтпеле де авѣджї о парте а лѣтеї, ши сѣрѣчеште пе чѣалалѣт; сїмѣетжтнѣа солидарїѣтѣджїї, прѣтѣпторїѣа чѣл маї крѣдїчѣос ал авѣджїлор, токма in комѣнїтѣджїле агриколе есте дештѣнтат маї пѣджїн, знде ар дѣвеа съ фїѣ десволгат маї таре, egoїстѣа зѣпор привадї рѣжїнїдї impedeкѣ тѣтѣ рѣформа агриколь; чеа маї таре парте а терїторїелор сѣтешїї се лѣкрѣ рѣѣ, ши оменїї джкѣ нѣ крѣд къ дакѣ с'ар лѣкра тот отарѣа кз пѣтерї зпїте кжт се лѣкра тошїеле domнешїї свнт їѣвѣчїе, с'ар фаче маї мълте вкателье, ши асодїацїї ар авеа де знде съ impѣрдаскѣ маї мълт декжт акжт кжнд нѣ vezї стог де гржѣ пѣчї ла а треїа парте де сѣтешї; ѣкѣ зп посесорїѣ in тїмнѣа їѣвѣчїеї фѣчеа маї мълт гржѣ декжт тот сатѣа, нѣмаї пе тошїеле сале, дела зп сатѣ ши кз їѣвацїї зпїї сатѣ; ши пѣнтрѣче? пѣнтрѣкѣ концентрѣа пѣтерїле ла зпї лѣв ши аша пѣтеаѣ лѣкра пѣтжтнѣа маї вїне. Нѣма дин скѣла аста, in карѣ аѣ зѣмлат попореле Ардѣлѣаї in ѣрѣкжте свѣте де ані, джкѣ пѣтеаѣ джнѣвѣа а кжпѣштерѣ фолосѣеле асодїѣчжнѣї; ма ѣменїї demjлтеорї нѣ вѣд пѣдѣрѣа де арборї, ши а знеорї аша свнт де червїкошї, джкжт ачѣеа че фак пѣнтрѣ фолосѣа алторѣа де фрїкѣ, нѣ фак пѣнтрѣ фолосѣа прѣпрїѣ де вжнѣ воїѣ, маї вїне сѣфѣрѣ. Ма аѣ сосїтѣ тїмнѣа ка съ нѣ маї крѣдѣ оменїї агриколї къ'ї пѣте ажжта вро пѣтере черѣскѣ, орї пѣтжтнѣскѣ, дакѣ нѣ се ворѣ ажжта еї пе сїне джшїї, адопѣржнд алте мїжлѣче маї вжне декжт челе де пѣлѣ акжт. Inтре мїжлѣчеле ачесте локжл чѣл маї де фржпте лѣз кжпїрїндѣ скѣлеле сѣтешїї, карѣ ка съ рѣснїндѣ кїѣтѣрїї лор ши ашгѣнтѣрїї попорѣлѣї, дѣве съ фїѣ скѣлеле лѣкрѣлѣї тжнїлор ѣменешїї; пѣлѣ акжт нѣмаї зпїї сѣтешїї пѣтїеаѣ сѣтѣна, олжїї ш. а. Нѣма знеле фѣтеї а дѣсе, а фаче пжне, де тжпкарѣ, ши нѣмаї знеле се прїчѣнеаѣ ла аменѣстрѣчжнеа

еконومیеі де фамилія, та ін скола лярвлі ва деваа съ інведе фѣкаре тоте лярвліе, а кърора кшоштінцъ есте неацърат печесаріъ зні татъ ші тамъ де фамилія; сѣят рѣтъчереа емпіріствлі де пѣль акзм нѣмаі фѣла зні агрїквлторіъ вѣн се прїчепеа ла о економіе маі рѣчзавере, прекм нѣма фѣла індустріалвлі пѣтеа съші кшштїде кшоштїнде іп кѣтаре мештерїе, тоте кшоштїнде ачесте ераѣ ередїтарїе, тречеаѣ ла фї, ла пеподї шї стрѣпеподї, алцїі п'авеаѣ де знде съ шї-ле кшштїде, пентрѣ ачееа нїчї нѣ се пѣтеаѣ дшпѣртшї дїп вѣпѣтъдїле челе че рѣжрїаѣ дїп атарї кшоштїнде, та де акзм днаїнте тоте ачесте кшоштїнде ворѣ деваа съ се пропѣп іп скола лярвлі ка съ шї-ле пѣтъ кшштїга тогѣ попоранѣл. Скола лярвлі се каде съ фїъ нѣте сѣят нѣдїнтеа попорвлі! еа деваа съ фїъ зп чентрѣ комѣп іп каре съ се адѣне кшоштїндеае агрїколе дїп тѣтъ лѣтеа — ка съ ле дѣведе пенте пеподї маі ферїчїдї декѣт стрѣвѣнїі пострї, шї съ ле пѣпъ ла провѣ дѣпъ фїреа локврїлор —, та нѣ нѣма кшоштїндеае челе стрїнс агрїколе, чї тоте кѣте сѣнт де лїнсѣ зні попорѣ ка съші пѣтъ фаче касе маі вѣне, хаїне маі вѣне, шї тѣкѣрї маі вѣне декѣтѣ пѣль акзмѣ.

Ервіле де пѣтредїѣ.

Ервіле де пѣтредїѣ сѣнт фондментѣл економїеі рѣралї пентрѣкь іп челе маі тѣлте цѣрї ачесте детермінъ кѣте віте пот дїнеа локвїторїї. Ачест рат де агрїквлтѣрѣ іпфлореште таре іп Белцїѣ, Оланда, Англіа, іп Ломбардіа, Франчїа, Цѣрманїа маі алес іп чеа мерїдіоналъ, шї іп Елвевдіа. Кѣлтївѣчѣнеа ервілор де пѣтредїѣ, маі алес а трїфоївлї, есте дштїнес шї дп Галїціа, Бѣгарїа, Транссїлванїа, Рѣсіа, Швеціа. Шї ар фї де дорїт ка съ се дшгїндъ шї маі таре іп Ардѣл шї Бѣгарїа, къ дпкъ преа дп пѣдїне локврї кѣлтївѣ трїфоївл.

Вїда де вїѣ.

Цѣрїле челе маі аданте пентрѣ кѣлтївареа відеї де вїѣ сѣнт Португалїа, Іспанїа, Франчїа, Італїа, іпсѣлеле Іонїче, о парте а Елвевдіеї, Цѣрманїа мерїдіонале шї оцїдентале, Бѣгарїа, Скїаопїа, Кроадїа, Далмаціа, терїторїа де Катаро, Ардѣлѣл, Молдова, Ромѣнїа, Тѣрчїа.

Вїнѣл є зп продѣпт фѣрте консїдеравер пентрѣ Франчїа, Іспанїа, Пѣртзгалїа, Бѣгарїа, Італїа шї пентрѣ зпеле цѣрї цѣрмане, каре дп тот анѣл еспѣртѣ вїѣ пентрѣ сѣме фѣрте марї.

Кѣлтївѣчѣнеа відеї де вїѣ пѣте окѣна шї пѣ-

трї іп рѣчїзне де спадїѣ зп пѣтѣр маі таре де персѣне декѣт кѣлтївѣчїзнеа грѣпелор, та чѣре маі тѣлте спесе, шї нѣ є фондмент анѣа секѣр ал вїпелѣї прїват шї пѣвлїк, пентрѣкь анї чѣї вѣнї авзанданцї де вїѣ сѣнт къ тѣлт маі парї декѣт а копїбселор сечерїше де грѣне, афарѣ де ачееа грѣпеле сѣнт де печесїтате абсолѣтѣ.

Дп Ломбардіа нїчї-о грѣдїп нѣ є фѣрѣ віѣ де вїѣ, пе марїнїале пѣтѣнтелор дела кѣпн пѣнѣ фѣрѣгарї пентрѣ вертїї де тѣтаѣ, шї віде де вїѣ; фїреште къ нѣ дѣвлѣ вітеле лїбере пе кѣпн, ка съ стрїче. Ромѣнїї дпкъ ар пѣтеа дштрѣдѣче віда де вїѣ шї дп грѣдїп шї ла кѣпн пе знде се кѣче стрѣжѣрѣл, шї ар аѣеа таре фолосѣ; атѣнчї ар деваа съ регѣлезе кѣпнѣл шї отарѣ алтмін-тереа. Італїанїї аз прївілеціѣ де а нѣ дштропа вїѣ дп тѣпн де іерпъ, Дп Ардѣл, Сѣлаціѣ, деѣеа дштропатѣ де регѣлѣ.

Інѣл шї Кѣпена.

Пентрѣ всѣл лор чѣл лѣдїт се пѣтерѣ інтре веѣетаверїле челе маі інсемпате, кѣчї сербеск ар-дїлор шї комѣрчївлї.

Інѣл є кѣлтїват маі тѣлт декѣт аїѣре іп Цѣрманїа, аїчї дѣ матерїа прїмѣ манѣфантѣрелор, каре пентрѣ кѣтѣдїтеа продѣпнтѣлї шї валѣреа лор сѣпн зпеле дїнтре челе маі де фѣрпте іп Еѣропа. Чѣлѣ маі тѣлт інѣ дѣпъ Цѣрманїа се кѣлтївѣ іп Рѣсіа, іп Белцїѣ, іп Франчїа де ресѣрїт шї де мѣ-зпѣпте, іп Рѣсіа оріентале, іп Ірландїа, іп Галїціа, Бѣгарїа, Ардѣл, іп Італїа де сѣс шї де мїж-лок. Інѣл чѣл маі вѣнѣ іп Еѣропа є чѣл дїп Бра-ванціа, дїп Фландрїа, шї дїп деспѣрѣдѣмѣнтѣл фѣржїческ де норд; дїп інѣл ачеста се фак мерлїї (merletti, Spitzen) чѣї маі фѣрѣмонї.

Імпортанца естѣї продѣпн а крескѣт таре іп зїлеле нѣстрѣ, декѣнд с'аѣ інтродѣс маїнеле де а тѣрче інѣл.

Цѣрїле меморате, іп каре авѣндѣ інѣл, аз шї кѣпнеѣ тѣлѣт, та іп Рѣсіа се кѣлтївѣ маі тѣлт декѣт іп орїкаре алт стат еѣропѣн. Ачест продѣпн педеспесавер пѣтерїлѣр марїтїме, дѣпъ грѣѣ є фѣптана чеа маі імпортантѣ а авѣдїеї націоналї іп Рѣсіа. Кѣпена Рѣсіеї трече де чеа маі вѣпъ, Маї ап, Бѣгѣрїї местекѣв зрїчїї пїнтре фѣїѣреле де канѣпъ, каре ле трїметѣаѣ іп Англіа; атаре економїѣ інсе нїчї декѣт нѣ адаѣе кредїтѣл зпѣї пѣчїзпї, шї є репрѣватѣ де тот де веркаре економїѣ полїтїкѣ. (Ва зрѣта.)

ECLOG'A II. *)

Scau Alexi.

POETA.

Пъсторашъ Коридон
 Дл' извеа фъръ фолос
 Десфътареа Домнъ-съзъ
 Пре Алексі чел фръмос.
 Прип descimea фаџилор,
 Прип кълмеле челе ѡтвросе,
 Рътъчеа аша кълтжнд,
 Прип твнџі ші пѣдѣрї тѣфосе.

CORIDON.

О фър' de милъ Алексі,
 Нѣџї е милъ d'a mea сорте,
 Неплъкжндѣџї че дџї кълт,
 Мъ кинешитї пѣн' ла торте.
 Ътврѣ катъ шї рекоре
 Акъта шї оїле,
 Спїнї верзї дџї дџвълеск
 Армеле къ фолле.
 Чїмврѣ, айѣ мїросїторїѣ
 Тестїліе акъм сдровеште,
 Пентрѣ чеї дїп сечерїаѣ
 Аршї de core ле гътеште.
 Сѣнт кълдѣра чеа маї таре
 Кълтжндѣте пре тїне
 Тѣфеле къ грезрѣшїї
 Нѣ маї ресѣпъ къ тїне.
 Нѣ ера къ тѣлт маї вїне
 А Меналчеї сѣтеџїе
 А рѣвда, ш'а Амарїлеї
 Посоторѣта тѣнїе?
 Батѣр фїе ачела пегрѣ,
 Батѣр дѣ ай тѣ алвенеџе,
 О фръмосе копїлашѣ,
 Нѣ преа креде ла фръмсеџе.
 Алѣв флореа de афїн
 О калкъ копїлеле,
 Шї кълег къ сїргзїнџѣ
 Боане пегре афїнеле,
 Мъ зрештї фър' а'нтрѣва
 Кѣте сѣнт тѣрмеле тѣле,
 Тотѣ алѣе ка зѣнада,
 Шї кѣт ланте дела еле.
 Нѣштѣр таре de кърланї
 Престе твнџї дџмї рътъчеште,

Ланте дѣлче дела тїне
 Вара, јарпа нѣ лїпсеште.
 Тот ачелеа кълт шї еѣ,
 Карѣ кълта Амфїон,
 Кълнд дџмї кѣта 1) оїле
 Дл' твнџтеле Актеобн.
 Нече сѣнт аша зрѣт,
 Прекъм џїе зїсе паре:
 Фїнд аша лїнїстїтѣ,
 Мъ кълтѣї маї дес дџн таре.
 Шї дѣн'ата жѣдекатѣ,
 Дѣна нѣ тѣн'шеалѣ фаџа,
 Нечї de Дафнї вѣмї е фрїкѣ,
 Къ ма' а'нтрѣче къ алвѣаџа.
 Вїне ар фї, кълнд џар плъчеа
 А шѣдеа къ пої ла сат,
 А лѣкзї 'н сате мїчї,
 А сѣџета ла вѣнѣат;
 А'тѣжна тѣрѣта ла палѣв,
 Дл'нтрѣ твнџї ай дџвѣџа,
 Кълм сѣ кълнџї, кълм кълтѣ Пап,
 Кълм сѣ дџфолї флѣра.
 Пап не'вѣџѣ, кълм сѣ пѣпет
 Ла зп лок тѣлте чїмпой,
 Пап грїжеште de пѣсторї,
 Пап грїжеште пентрѣ ої.
 Нече кълнџї ва пѣреа реѣ,
 De веї штї къ флѣра;
 Ка сѣ штїе ел ачаста,
 Че п'а фѣкѣт Амїнта.
 О чїмпое ла зп лок
 К'алте шепте ам зпїтѣ,
 Ноаѣ дїп векїѣ прїетешѣт
 De Dameta дѣрзїтѣ;
 Карѣ зїсе, кълнд тѣрї:
 Тѣ ештї алѣл кар'о арѣ;
 Аша зїче, дѣр Амїнтѣї
 Фѣ зїса къ сѣпераре.
 Дл'нѣ маї ам дої дѣншорї
 Дл'нтр'о вале реа афлѣџї,
 Фїе-карѣ сѣлѣ доаѣ,
 Ла лѣн' амѣндої тѣркаџї;
 Карѣ пентрѣ тїнеї дїнѣ,
 Тестїліе de тѣлт дѣ чере,
 Шї поте сѣї копете,
 Кълчї нѣџї плак чїнстеле тѣле.
 Вїно фръмос копїлашѣ
 Батѣџї адѣк нїтѣеле
 Мак, шї крїп, шї вїореа,
 Къ корфїџа флорїле.

*) Bezi mi Nr. Фолет дїн ан. к. Nr. 31.

Дуса Naic чеа Фрѣтоасъ ²⁾
 Дди адъче пѣрѣпшорѣ,
 Ши касіе ши анер,
 Мѣстекате к'алте флорѣ.
 Аѣне де челе моѣ,
 Ши галѣне врѣндѣше,ле,
 Ез дди воѣз кѣлѣе тере,
 Каресѣ толкѣе ла піеле;
 Ши кѣстанѣ, прѣне коанте;
 Атаріла кѣ кѣт дор
 Ле рѣмпеа дѣн прѣпшорѣ,
 К'аз ш' ачестеа чѣнстеа лор.
 Даѣн верде воѣз съ рѣмн,
 Ши кѣ шѣрт аместекат,
 Кѣ знѣте ла олалтѣ
 Сѣнт дѣлче ла шѣросат.
 Че невѣн ештѣ Коридон,
 Безѣ к' Алексѣ чѣнстеа та
 Нѣ о вреа. ши де ар вреа,
 Нѣ 'нгѣдѣе Јола!
 Ах де мѣне, четѣ пофѣтѣ?
 Ваѣт тѣжѣтѣ дн флорѣчеле;
 Мѣлѣтѣ порѣтѣ де чеѣ тѣношѣ
 Дикѣрателе вѣлчеле.
 Де чѣне фѣдѣтѣ, о невѣне?
 Дн пѣдѣрѣ аѣ лѣкѣтѣ
 Ши Дѣмпеѣтѣ ши Парѣс;
 Каре четѣдѣтѣ а зидѣт
 Паллас, съ ле лѣкѣеаскѣ;
 Мѣе-тѣ плак пѣдѣреле;
 Леѣл дѣмѣл дѣпѣ лѣн,
 Лѣнѣтѣ гонескѣ капреле,
 Капра дѣмѣл дѣпѣ мѣгѣр;
 Еар' Алексѣ-тѣ плаче мѣе.
 Ел траѣе пре фѣе-чѣне
 А са пофѣтѣ, орѣ кѣтѣ фѣе.
 Безѣтѣ, вѣн воѣз дел' арат
 Кѣ пѣлѣгѣрѣле атерѣлате,
 Ши кѣ сѣреле апѣне,
 Фѣкѣжѣндѣ зѣвре 'ндѣплекате:
 Пре шѣн' тотѣ тѣ кѣнѣште
 Аторѣлѣ фѣр' де сѣжѣшѣтѣ;
 Ах! Коридон, Коридон,
 Кѣтѣ тѣре тѣ аѣ прѣлѣстѣтѣ;
 Жѣмѣтѣтѣ пѣгѣлатѣ
 Дн зѣлѣтѣ вѣдѣ-дѣтѣ пѣтѣрѣште;
 Аѣ фѣче маѣ вѣне чеѣ,
 Че ла Оаменѣтѣ трѣвѣште.
 Десѣфѣ вѣдѣтѣ дела парѣ,
 Ши о'нгѣроапѣ спре пѣстраре:

Де те зрѣште Алексѣ,
 Веѣтѣ гѣсѣ алтѣ оре-каре.

Нѣм. в. 72.

Variante de man'a Autoriului: ¹⁾ кемá, varr.
 tundeá. ²⁾ Фрѣтоасъ, алыѣе.

(Ва зрѣма.)

НЕОЛОГИЗМА.

IV. (Carpetu.)

Дечѣ ши форма вер ѣ фортѣ попѣларе, фортѣ
 наѣзнале, пѣптрѣкѣ прѣнѣпѣнѣл дѣн каре кѣрѣе есте
 маѣ иналтѣ ши декѣтѣ кѣвѣнтеле афлате интрѣ ачѣстѣ
 фортѣ ла плеѣеа Итаѣеѣ: ачел прѣнѣпѣнѣ иналтѣ ши
 конѣпѣтор ал пострѣ, есте фѣреа лѣмѣѣе рѣмѣне.
 Есепѣлеле че ле афѣлѣтѣ іѣтѣ ши колеа, нѣн афартѣ
 де тѣтѣтѣ индоѣла, де о парте вѣкѣтѣтеа ачестѣѣ
 фортѣ, ѣрѣ де алтѣ, кѣтѣкѣ аплекареа прѣнѣпѣнѣ-
 лѣтѣ, аша кѣтѣ фѣчѣтѣ поѣ, есте пѣмерѣтѣтѣ, ши нѣ
 нѣте фѣ алтѣнтѣреа зрѣжѣндѣ леѣлор лѣмѣѣе.

Прѣнѣ ачѣста дѣсѣ нѣ вреѣ съ зѣкѣ кѣ н'ар нѣтѣ
 фѣ зпеле кѣвѣнте кѣрѣор съ ле стѣе нѣте маѣ вѣне
 ин вѣле ка ин вер; нѣтаѣ кѣтѣ счѣнѣдѣнеа нѣ нѣте
 съ скѣпѣ лѣкѣлѣ рѣгѣлѣѣ. Лоѣка лѣмѣѣе нѣстре,
 ши зѣлѣ чѣл рѣдѣзнавер ва дѣтерѣмѣна кѣ тѣмѣ ачестѣ
 аватѣрѣ дела рѣгѣла ѣенѣрале.

Ачѣеа дѣкѣ ѣ инсѣпнатѣ кѣ знѣтѣ кѣар аша се
 инаторѣрѣ дн вер, кѣтѣ се инаторасѣрѣтѣ маѣ адеѣ-
 пѣдѣтѣ алѣтѣ ин вѣле: ле адопѣрѣтѣ ши кѣ кѣле ши фѣрѣ
 кале, прѣадѣсѣ ши фѣрѣ де лѣнѣсѣ. Кѣпѣоскѣторѣлѣ
 де лѣмѣѣе ва лѣа а мѣнте кѣтѣ адопѣрѣтѣ попорѣлѣ
 пострѣ, [не лѣпѣгѣ алте фѣрасѣ, партечѣпѣнѣлѣ трѣкѣтѣ
 дн лѣкѣлѣ вѣлѣѣ сѣѣ вер; ачестѣ зѣс ал попорѣлѣѣ де
 ши нѣ се нѣте зѣнѣрсѣлѣсѣ, та, прѣкѣзѣн се маѣ
 инсѣпнѣѣ, дн нѣлѣте кѣсѣрѣѣ еспрѣме іѣеа ворѣѣтѣ-
 рѣлѣѣ сѣѣ скрѣѣторѣлѣѣ кѣ тѣлѣтѣ маѣ прѣчѣсѣ, маѣ
 акѣратѣ декѣтѣ вѣл сѣѣ вер.

Сѣ трѣчетѣ ла ал ши алтеле.

V.

Кѣлѣтѣрал, скрѣсѣал, нѣтѣпѣнѣл, ворѣал, ш. а.
 Insolens verbum tamquam scopolum fugiendum.
 Форма ал ѣ фортѣ сѣсѣпѣтѣ ин лѣмѣѣе рѣмѣнѣ.
 Дѣкѣтѣ се афларѣ скрѣѣторѣѣ рѣмѣнѣѣ кѣстрѣпѣнѣшѣ а дн-
 трѣдѣче ин лѣмѣѣе нѣстрѣ, наѣзнал. пѣтѣрал, фор-
 тѣл, матѣрѣал, сѣнѣцѣал ѣенѣрал ш. а. ачѣста ѣ
 фѣкѣзѣрѣ пѣавѣндѣ инѣтѣрѣѣ, ши адопѣтѣндѣ терѣменѣ
 ши кѣвѣнте кѣ карѣ тѣтѣтѣ лѣмѣеа ера дѣдѣтѣ. Де
 ачѣ дѣсѣ нѣ зрѣмѣѣѣ а зѣнѣрсѣлѣсѣ ѣ атѣре фортѣ,

ші а о întinde кіар ші аколо знде п'аре лок. Пентрече съ-ші дптзиче чінева скріереа кз квінте че дештѣнтъ пеплчере дп лепторі; пентрече съ зікъ, п. е. міжлок кэлтэрал, кждп пѣте зиче міжлок де кэлтэръ, прекзт зиче ромънл, італіанл. Фржккл. Формеле ші квінтеле съспенте пзтаі кз естретъ ресервъ деве адоперате.

Е регълъ цепералъ кз ла ст ал латінілор, респзнде рт іп лімба ромънъ. Скімвареа лзі е кз р é векъ датіпъ а лімвелор Італіеі. Іп ретъ-шіделе лімвеі Етрече афлѣт *pîtpîl, poi, urtu, pro quidquid, qui, octo; arnîz, ara* сзнт кзпоскзте. Нічі зна дпн лімвеле романе н'а пъстрат ачѣстъ датіпъ, атжт де цепералісать ка лімба ромънъ. Аша кжт ар фі чеа маі пессферітъ апоталіъ а іптрэдзче дп лімба ром. кт іп лок де пт. Пт ал ромънілор есте зп че міжлочіа іптре моледа ефемеіатъ а італіанлзі тт, ші аспрімеа латіпнлзі кт. Авем тотзші счендізні ші дела ачѣстъ регълъ цепералъ, прекзт: сзнт, імплетіре, ветемаре, знт, фржнг, ш. а. О датъ вом черчета тѣте счендізніе ачестеа, ші вом черка а афла порта каре съ не арете кждп авем де а не дінеа де регълъ, ші кждп де счендізне дптръ формареа квінтелор де ачѣстъ класъ. Акзш, ажзпгъ а іпсемпа кз де ечендізні се дпн: пзнт, автор, децінт; зичем ші стрішт, é віне ші стрінт, ш. а. Ма пз кзпоск нічі о ечендізне іп лімба ром. кз кт.

Скрііторі кз авторітате аз зіс: „зна“ весерекъ; алдіі дзпъ ачѣеа „з“ весерекъ. Зна стрѣ іп ачест лок; з е віціос: о пз с'а фъкзт дпн з; с'а зіс о пентрѣ езофоні іп лок де зъ; скріеді зъ саѣ кіар ші зпъ, чел пздіп в'ар рекзпште отзл скзпполосітатеа етімологікъ. Ма, де че съ се факъ чінева маі іпвѣдат ші де кжт попорзл, іптръ ашезареа формелор лімвеі! Маі іпсемпарът кзткъ етімологісареа есте вѣлъ, ші дпкъ вѣлъ перікзлѣсъ. Мъртзрісіт кз ші не поі не кзпріпсе адез ачѣстъ вѣлъ, ші пѣте не маі кзпрінде кжте-одатъ. Ноі іпсъ кредем а-і фі афлат лѣкзл: ші ачеста есте, а рекзрде, де кжтеорі сзптем дп перікзл де а кздеа дп *alucinativum* етімологіче, а рекзрде ла лімба попорзлзі. Ноі діпем кзткъ лімба ромънъ е форматъ, дар дпкъ пз-і кзпштем тѣте секретеле еі, пз дпвестірът дпкъ штіпделе дптр'дпса, дпкъ пз не штіт серві кз дпса. А къртзрарілор есте, пз а форма лімба: дпкъ одатъ, лімба пѣстръ é форматъ; а къртзрарілор есте а о ствдіа, а-і черчета ші афла тѣте речеселе еі ші

ші челе маі аскзпсе, ші а съпередіфіка дзпъ формеле дате де каре лзкз авем ліпсъ пепкзп-цізратъ. Віне съ фіт дпделеші: дзпъ формеле дате, ші філософіа пропріъ а лімвеі пѣстре: іптр-дзпторіі де форме пѣше, не'птемеіате не патзра лімвеі пѣстре, ші іп спечіе, іптродзпторіі де форме латіне, пз сзнт реформаторі чі сзнт *aristocratici reactionari*; фржнчиторіі, мзсклиторіі дпкъ сзнт арістокраді фъръ печі зп пріпчпніз; фаврікаторіі де квінте пѣше дзпъ аналогіі фалсе, сзнт *anarchisti*; пзтаі допорзл, *infallibilul* попор, ші зр-мъторіі лзі чеі кредіпчшоші, сзнт адевераді *democrati*. Іпцелентзл лептор веде кз ворзіт де аристократи, reactionari, anarchisti ші democrati де лімкъ, ші німік маі мзлт. Індатъ че веді лза а міпте ла оріцінеа ші десволтареа лімвеі пѣстре, не веді да депліп кзвжпт. Десволтареа лімвеі пѣстре, прекзт ші а челорлате лімві-сзрорі, пз фэ алъ де кжт о револздізне зманітаріъ каре дзпъ о лзпгъ лзптъ дп кзрзл тжтпзрілор ре-пъртъ віпторіъ стрълзчітъ дпкѣнтра деспотізмъ-лзі лімвеі латіне. Ачѣстъ ревелізне фэ дрѣптъ, фэ сакръ ка тѣте кзселе попѣрълор аспріте дпн астъ лзте. Ка попѣръле сзв жзгъл допніторілор лзтеі, аша цетзръ лімвеле лор сзв деспотізмъ-лзі лімвеі латіне. Кздеа дпперъдіеі Романе, ші маі тжззіз, декздіпца латінізмълзі, фѣче лок лім-велор попзларі. Ачестеа се кэлтivarъ, ші рево-лздізнеа де каре ворзіт, се копзтмъ. Історіа зманігъдіі пз пъстръ печі зп евенешжпт каре съ фіъ авт атжтъ іпфлзпндъ дп кэлтзра а тѣтз лзтеа.

Іпайнтеа лепторзлзі прічепетор сзптем жзсті-фікаді пентрече репровът, ші каліфікзт ка маі сзс, тѣте дппоігъреле че атакъ спіретзл десвол-тзреі історіче а лімвеі пѣстре.

Іп Nr. зрмъторіѣ вом іпкоіа.

СЪНЪТАТЕА. НЕСЪНЪТАТЕ. МЕДИЧІНЪ.

(Калъгъ.)

Есте лзкз преафзтмосъ а мораліса десъ жз тіперімеа пѣстръ; кредеді дпсъ дпн есперіпндъ, кз ар фолосі маі мзлтъ, дѣкъ кз морала с'ар маі дпврзста ші пздіпъ фісіологіѣ. Съ дедзчі ші сз десфъшзрі жзпелзі дпфокатъ ші песокотітъ трі-стеле зрмърі фісіче, не каре ле пѣте авеа кз таре патітмъ, есчесъ десфърпаре аспра трзпнлзі сзъ ші веі ведеа, кз елз се ва копвіпде маі кзрпндъ, де-кзтъ пріп предічеле морале, лзпді, пздіпъ дпде-лесе ші маі пздіпъ аскзлтате. Дз дпсъ не жзпеле спзлвератъ дптр'зпъ спіталъ, арагъі де ес. не

къдѣва тѣкълшѣ къ тѣнѣ орѣ къ пѣчоре фрѣнте
 дн ѡртареа невѣнпентѣлорѣ траттѣрѣ къ карѣлѣ шѣ
 къ кайѣ; кондѣлѣ прѣп шѣрѣлѣ ачелорѣ сѣферѣторѣ
 де вѣлеле рѣшѣнѣторѣ, венерѣ, фѣ не медѣкѣлѣ сѣ
 есплѣче кѣмплѣтеле мѣжлѣче, тѣетѣрѣле, арсетѣрѣле,
 вестѣрѣле меркѣрѣле каре стрѣватѣ нѣнѣ ла бѣе
 шѣ треаѣ де моншѣнѣре ла фѣ шѣ неподѣ манѣ
 фѣстѣндѣсе дн фортѣ де скрофеле шѣ алте копѣ
 тѣрѣ трѣнѣштѣ, атѣнѣ вѣ кѣпѣштѣ кѣтѣ жѣнеле
 се дешѣптѣ ка дѣнтрѣнѣ сомѣ шѣ днчѣлеа се
 пѣтрѣнде маѣ вѣне де фолѣсѣлѣ овсервѣдѣ порѣнѣ
 чѣлорѣ морале:

Стѣдѣлѣ пратѣкѣ алѣ медѣчѣнѣе трѣвѣе сѣ се
 днтрѣдѣкѣ маѣ кѣрѣндѣ орѣ маѣ тѣрѣзѣ дн шѣколѣ
 ка о ратѣрѣ а крѣштѣрѣ шѣ тотѣ одѣгѣ ка сѣдѣ
 пѣдѣспѣрѣдѣгѣ а пѣдѣагѣнѣе. Пѣнтрѣ че стѣдѣлѣ
 медѣчѣнѣе сѣ маѣ рѣтѣлѣ шѣ не вѣиторѣ де моно
 полѣ алѣ кѣторѣва ипшѣ нарѣ днѣ кѣкѣтѣгарѣ дѣ
 цѣлѣа спре а дѣспрѣнде о арѣ че пѣнѣ акѣтѣ се
 пѣтѣрѣ ка шѣ вѣлѣ сѣкрѣтѣ алѣ ачѣстѣорѣ прѣвѣлѣцѣнѣдѣ!

Medicīna дн сѣне сомѣтѣгѣ есте о арѣ фѣрте
 фрѣнѣбѣсѣ; ачѣеаш днѣсѣ тотѣ нѣ е штѣндѣ, чѣ есте
 дн маѣ тѣлѣе вѣасѣрѣ нѣтѣмѣ о черкаре, о пѣнѣвѣтѣрѣ
 не днѣтѣверѣкѣ; пѣнтрѣ ачѣста кѣпѣнтѣле сѣрѣатѣрѣ
 „мѣлѣ сѣнт кѣтѣнѣ шѣ пѣдѣнѣ алѣшѣ се потѣ
 аплѣка тотѣ ашеа вѣне ла медѣчѣ ка шѣ ла прѣоудѣ;
 кѣчѣ прѣкѣтѣ попорѣлѣ къ ачѣеашѣ нѣте дѣвѣнѣе
 (осѣвѣ) днтрѣ адевѣрѣдѣ прѣоудѣ шѣ епѣскѣнѣ алѣ лѣ
 Исѣсѣ Хрѣстѣсѣ шѣ днтрѣ вѣвѣнѣдѣ шѣ дѣспѣдѣ вѣ
 сѣрѣчѣе лѣ, тонѣа ашеа есте де о днвѣдѣратѣ
 трѣвѣнѣдѣ а штѣ сѣ алѣдѣ не адевѣрѣтѣлѣ медѣчѣ,
 не прѣотѣлѣ чѣлѣ лѣнѣнѣатѣ шѣ крѣдѣнѣчѣсѣ алѣ Цѣе
 нѣе днтрѣ чѣрѣлатѣнѣ шѣ медѣчѣ сѣпѣрѣчѣалѣ, нарѣ
 се жѣкѣ къ сѣпѣтѣтѣеа шѣ къ вѣѣнда волѣнавѣлорѣ ка
 шѣ къ гѣлѣворѣ чѣе къ зѣнѣдѣ, не карѣ дѣ свѣгѣ
 дн пѣнѣцѣле лорѣ не пѣнѣте тѣѣрѣ шѣ дѣкопѣтѣрѣ, не
 каре тотѣ ашеа ле пѣтеа фѣрѣе шѣ жѣнѣпѣса дн
 касѣ ка шѣ кѣтѣре сѣпѣдѣрѣ (апѣдѣкарѣ) свѣдѣмѣтѣ.

Рѣспѣнтѣ днлѣтѣ нѣ ѡбрѣ пѣфѣдѣрѣгѣ медѣ
 чѣлѣ вѣнѣ; зрѣе шѣ дѣспрѣдѣ чѣрѣлатѣлѣлѣ.

Че сѣ зѣчѣтѣ дѣспре медѣчѣнѣеле днѣ касѣ? Е
 штѣтѣтѣ, къ дн поворѣ тотѣ маѣ дѣнѣштѣ днѣ
 вѣлѣ грѣѣ прѣжѣвѣдѣ асѣпра медѣчѣлорѣ шѣ сѣпѣдѣрѣ
 лорѣ, дн каре касѣ ѡтѣнѣ дн поворѣ кѣзѣндѣ
 ла вѣлѣ сѣѣ се ласѣ нѣтѣмѣ дн грѣжа пѣтѣрѣе, сѣѣ
 днтрѣвѣе нѣтѣмѣ мѣжлѣче де але касѣе. О сѣтѣ

de medīcī strīgъ тѣре шѣ фѣрѣ нѣчѣ о есчѣпѣнѣе
 асѣпра мѣжлѣчелорѣ днѣ касѣ. Нѣ ашеа фѣкѣ ме
 дѣчѣе чѣе лѣтѣнѣдѣ; чѣ ачѣштѣа те днтрѣвѣ шѣ
 днѣ есѣмѣнѣ medīcīna de касѣ, днѣ кончѣде спре
 днтрѣвѣнѣдѣаре дѣкѣ вѣде къ нѣ естрѣкѣчѣсѣ, те
 днѣвѣцѣ маѣ вѣне дѣкѣ кѣвѣнѣте къ те афѣ дн
 рѣтѣчѣре, ѡвѣ medīkъ днѣдѣлѣнтѣ преа пѣдѣнѣ дѣ
 пасѣ дѣкѣдѣ вѣе дѣреде стѣмѣхѣлѣ стрѣкатѣ къ
 чѣне штѣе че тѣнѣтѣрѣ шѣ алте прѣпарѣте атѣре дн
 сѣпѣдѣрѣ ла прѣдѣ фѣрте пѣпѣрѣте, сѣѣ нѣтѣмѣ къ
 о кѣпѣдѣорѣ де аѣз (вѣтѣрѣоѣ), къ пѣдѣнѣ днѣторѣе
 (о тѣе де фѣрѣнѣдѣ) кѣлѣсѣ днѣ фѣнѣцѣлѣ тѣѣ, орѣ
 шѣ нѣтѣмѣ къ о фѣте днѣпѣорѣ де врео ѡб ѡре шѣ а.

Еѣ атѣ авѣтѣ ѡбрѣ нѣ порѣчѣре де а фѣче кѣ
 поштѣнѣдѣ къ маѣ пѣлѣдѣ медѣчѣ дн вѣѣнда тѣеа, нѣ
 преа дн аштѣрѣвѣтѣ, мѣлѣдѣнѣтѣ лѣ Dzeѣ, чѣ афѣрѣ
 днтрѣ вѣлѣрѣле вѣѣдѣ шѣ амѣ аѣлатѣ, къ Dr. F. V.
 Raspaїl, дѣла каре прѣѣмѣтѣ сѣатѣрѣле атѣнѣсѣ не
 скарѣтѣ дн ачѣстѣ мѣнѣ дѣсѣртѣдѣвѣе, а ворѣтѣ шѣ
 а сѣрѣсѣ ка вѣлѣ днѣдѣлѣнтѣ шѣ пѣнѣтѣрѣсѣатѣ кѣтѣ
 есте; де ачѣеа нѣ шѣ пѣтѣлѣ конѣнѣ де а нѣ ле
 днѣнѣртѣшѣ атѣчѣлорѣ ачѣстѣорѣ. Фѣи. Пѣтѣ
 фѣ къ пѣнѣ дн ашѣлѣ вѣиторѣ нѣтѣ днѣвѣнда шѣ маѣ
 тѣлѣе дѣла Дн. Dr. Raspaїl. Еарѣ ачѣеа, кѣрѣрѣ
 ле есте преа тѣлѣлѣ пѣнѣ ла ашѣлѣ, сѣ нѣ аштѣнѣтѣ
 дѣнѣ Фѣѣме пѣстрѣ, чѣ сѣ шѣ кѣтѣнѣе Ма
 провѣотѣка Дрѣлѣ Hufeland прѣлѣкратѣ де Dr.
 H. Basic, сѣѣ зрѣеде сѣатѣрѣле чѣле вѣне, шѣ ва
 фѣ вѣѣ шѣ нѣ ва грѣнѣ. —

Модѣл днрѣлѣрѣе солѣдѣнѣлорѣ ла Тѣрѣчѣ.

Фѣекарѣ ѡфѣдѣр, орѣ де че рѣнѣ, прѣѣмѣштѣ о
 фѣе, не каре сѣнт днѣсѣнѣате тѣте дѣторѣѣле, че
 аре а днпѣлѣнѣ кѣтрѣ пѣтрѣѣеа сѣ. прѣкѣтѣ шѣ жѣ
 рѣнѣнда де а тѣрѣ маѣ вѣзѣрѣсѣ, де кѣт а дѣпѣне
 арѣтеле шѣ а пѣрѣсѣ стѣагѣлѣ. Дѣнѣ че аѣ четѣтѣ
 фѣеа. Ал днтрѣвѣ мѣнѣстрѣл де рѣсѣлѣ: „Воѣштѣ
 тѣ а днпѣлѣнѣ ачѣсте днѣдѣторѣѣ къ сѣѣнѣдѣе шѣ а
 тѣрѣ пѣнтрѣ Сѣлѣанѣл шѣ Исѣмѣл, сѣаѣ нѣ? Дѣкѣ
 прѣѣмѣштѣ ачѣсте, аноѣ сѣ фѣче ѡштѣшѣ, еарѣ кѣ
 нѣ, атѣнѣчѣ ѣ се днѣвоѣштѣ а се днѣтѣрѣна ла касѣ
 лѣ. Солѣдѣлѣлѣ де рѣнд, се четѣштѣ днѣнѣте де
 кѣтрѣ Ітам текѣтѣл рѣнѣе, шѣ дѣкѣ зѣче: „прѣѣ
 тѣсѣк“, аноѣ сѣре пѣсте о сѣвѣе сѣѣсѣ днѣ тѣкѣ шѣ
 пѣсѣ не пѣтѣнт, шѣ асѣтѣ фѣрѣмѣлѣтѣе фѣче дн
 дѣторѣѣреа стѣторѣнѣкѣ. (О пѣнѣтѣ шѣ аѣчѣ.)